

Důvody, proč říct ohňostrojm ne: Zdaleka nejde jen o zvířata

Každá raketa je malé zlo. Myslete na to na silvestra.

Barevná střelba na silvestra

Bujaré veselí, dobré jídlo a pití, zábava, tisíce barev a efektů, oproti tomu zraněná, stresovaná a mrtvá zvířata – to je každoroční skóre silvestrovských oslav. Lidi to, až na výjimky, nezajímá. Chtějí se bavit. Co nejintenzivnější rachot, výbuchy a blesky jsou přece tou nejlepší zábavou. Že kvůli ní trpí divoká, hospodářská i ta doma chovaná zvířata je (nejen) pro tuto noc jaksi vedlejší?

„Rachejtle a ohňostroje k silvestru neodmyslitelně patří. Je to tradice. Nemám rád pejskaře, mohou dát psům nějaké prášky, není to moje starost,” zní často při obhajobě této kruté zábavy. Obstojí však argumenty obhájců zábavní pyrotechniky proti úzkosti, stresu a zbytečně prolité krvi? Domácí zvířata jsou pouze částí těch, na které používání pyrotechniky tak krutě dopadá. Jsou tu i hospodářská zvířata a zvířata ve volné přírodě. Těm nikdo sedativa nepodá.

Dopad na zvířata

Při výbuších petard se divoká i domácí zvířata dávají na panický útěk či let. Ten, zejména v noční tmě, může dopadnout velmi tragicky. Při Novoročním ohňostroji 2013 dopadlo přímo mezi diváky několik zkrvavených labutí, které, vyděšené ohňostrojem, narazily do drátů trolejového vedení. Staly se tak jedním z mála přímých důkazů působení výbuchů na divoká zvířata. I letos má pražská záchraná stanice napilno. *„Za uplynulý týden jsme přijali více než deset labutí. Pravděpodobnou příčinou nárazů do trolejí byla pyrotechnika, díky které ptáci v panice vyletovali z vody ven,”* smutně podotýká i letos pracovnice stanice. Většinou se však poraněná či mrtvá zvířata nenajdou či u nich nelze prokázat přímou souvislost s pořádaným ohňostrojem.

U zvířat domácích je důkazů o jejich utrpení v souvislosti s touto „zábavou“ spousty. Každý chovatel ví, jak těžce jeho svěřenci ohňostroje snášejí. Snížení užitkovosti či dokonce zvýšené množství potratů u hospodářských zvířat v souvislosti s ohňostrojem bylo mnohokrát prokázáno. Přesto se chovatelé proti takovému týrání svých zvířat prakticky nemohou bránit!

Lidé jsou na tom podobně jako divoká zvířata – přímé důkazy o tom, jak moc jim pyrotechnika škodí, se těžko získávají. Tedy, pokud neskončí v nemocnici doufajíc v precizní práci tamních chirurgů...

O důsledcích používání zábavní pyrotechniky na člověka a jeho životní prostředí se raději mlčí. Přitom výbuchy ohňostrojů uvolňují do svého okolí velké množství těžkých kovů, perchlorátů, jedovatých plynů. Ne vždy jde o nízké koncentrace, ale kdo by je při „oslavách“ vůbec měřil?

20 důvodů, proč říct ohňostrojm ne:

1) Zvířata mají mnohem citlivější sluch, než lidé – hluk z ohňostrojů je pro ně mnohem silnější a výrazně překračuje práh bolestivosti. Hluk z ohňostrojů poškozuje sluch zvířat. Může vést až k jeho

trvalé ztrátě.

2) Výbuchy ohňostrojů v blízkosti zvířat jim způsobují popáleniny a jiná zranění těžká zranění.

3) Vyděšená zvířata často utíkají, případně opouštějí svá teritoria a úkryty. Vyděšení ptáci často narážejí do budov, drátů elektrického vedení apod.

4) Psi často v panice vběhnou pod projíždějící auta.

5) Kočky a psi si často pletou pyrotechniku s hračkou – následky jsou často tragické (amputace čelisti apod.)

6) Ptáci opouštějí svá hnízda a mnohdy nejsou schopni se k nim vrátit. Po ohňostrojích se objevuje zvýšený počet osiřelých mláďat divokých zvířat.

7) Vodní ptáci a ryby se mohou přiotrávit zbytky pyrotechniky, které zůstávají na rybnících.

8) Vyplašené ryby vyplavou z úkrytů, jsou sežrány predátory či mohou uhynout vysílením.

9) Je prokázáno nižší snášení vajec u nosnic den po ohňostrojích a vajíčka jsou často vadná.

10) Hlasité zvuky způsobují, že ptáci zkrátí dobu krmení, což může hlavně v zimě vést až k podchlazení a smrti.

11) Ohňostroje mohou hlavně v suchém období způsobovat požáry.

12) Ohňostroje obsahují množství nebezpečných látek, které se jejich výbuchem dostávají do okolního prostředí.

Jasně, vypadá to hezky, ale...

- 13)** Ohňostroje ničí ozonovou vrstvu.
- 14)** Ohňostroje produkují světlo, hluk, jedovaté látky a odpad, který zůstává v životním prostředí.
- 15)** Používání pyrotechniky ve větším rozsahu (velké ohňostroje) kontaminuje i rozsáhlejší území a ovlivňuje kvalitu ovzduší v dané lokalitě.
- 16)** Kromě přímých zranění způsobených neopatrnou manipulací s pyrotechnikou při jejím používání dochází ke vzniku velkého množství nebezpečných zplodin, které se zejména v podobě kouřového oblaku uvolňují do okolí. Ovzduší je znečišťováno například těžkými kovy (např. K, Ba, Mg, Sr, Cu, Pb, Sn, Al, Bi, Ga) jejichž sloučeniny se používají v ohňostrojích jako okysličovadla, stabilizátory, k barvení plamene a při jiných speciálních efektech. Tyto kovy se uvolňují zejména ve formě malých částic, které se pak snadno dostávají do dýchacích cest, kde mohou mít velmi negativní dopad na zdraví lidí i zvířat v okolí. Například u astmatiků může pobyt v blízkosti vypalovaných ohňostrojů způsobit až astmatický záchvat.
- 17)** Dalšími znečišťujícími látkami vznikajícími spalováním pyrotechniky oxid siřičitý, oxid dusičitý, oxid uhličitý, oxid uhelnatý a suspendované částice. Kromě toho se při spalování může uvolňovat přízemní ozón, který je pro lidský organismus jedovatý.
- 18)** Perchloráty, které jsou častou složkou ohňostrojů, mohou kontaminovat vodu a při její konzumaci zabraňovat vstřebávání jodu, což může vést až k onemocnění štítné žlázy.
- 19)** Světelné záblesky z ohňostrojů mohou u lidí s epilepsií vyvolat až záchvat.
- 20)** Velké množství ohňostrojů je vyráběno v rozvojových zemích, kde nejsou dodržovány bezpečnostní standardy. Dochází ke zranění lidí, otravám, výbuchům a unikům jedovatých látek do prostředí. V těchto zemích je také často využívána práce dětí...

Zdroj: <https://zoommagazin.iprima.cz/zajimavosti/proc-nemit-ohnostroj> Autor: ČSOP, Vydáno: 31.12.2020

Užijte si silvestrovské veselí pro změnu třeba při světle zajímavých svíček nebo lucerniček – jistě doma nějaké najdete. Hra světla a stínů může slavnostní atmosféru navodit mnohem kouzelněji než pár hlučných petard.

Nadějný rok 2022 přeje

